

Høring Rammepplan for SFO

Uttalelse - Norsk kulturskoleråd

Status	Innsendt til Utdanningsdirektoratet Innsendt og bekreftet av instansen via: merete.wilhelmsen@kulturskoleradet.no
Innsendt av	Merete Wilhelmsen
Innsenders e-post:	merete.wilhelmsen@kulturskoleradet.no
Innsendt dato	04.03.2021
Hvilken organisasjon?:	Norsk kulturskoleråd Organisasjon (Privat)
Stilling	Rådgiver

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte organisasjon.

Nasjonal rammeplan for skolefritidsordningen

Avsender: Utdanningsdirektoratet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet

1. INNLEDNING

Dette er en høring for nasjonal rammeplan for skolefritidsordningen, og vi håper at du vil bidra med dine innspill.

Vi utvikler en ny nasjonal rammeplan for skolefritidsordningen (SFO), som skal bidra til et mer likeverdig tilbud i SFO. Vi ønsker å involvere SFO-ansatte, skoler, kommuner og andre interesserte i dette arbeidet.

Hva som har vært føringer i arbeidet kan du lese i høringsbrevet fra Kunnskapsdepartementet. Rammeplanen skal tas i bruk fra høsten 2021.

1.1. HVORDAN SVARER DU PÅ HØRINGEN?

Her kan du gi innspill til nasjonal rammeplan for SFO. Du finner spørsmålene samlet under rammeplanen. Vi oppfordrer deg til å bruke kommentarfeltet for å utdype meningene dine. Når du har svart på de spørsmålene du ønsker, trykker du på lagre og send inn. Ønsker du å lese hele rammeplanen i pdf-format og Kunnskapsdepartementets høringsbrev, finner du filene under spørsmålene.

Våre høringsrunder er åpne for alle, og de som ønsker det kan uttale seg. Alle innspill vil bli publisert/være synlige på udir.no. **Frist for å svare er 16. mars 2021.**

2. NASJONAL RAMMEPLAN FOR SKOLEFRITIDSORDNINGEN

3. 1. OM RAMMEPLAN FOR SKOLEFRITIDSORDNINGEN

Denne rammeplanen gjelder for arbeidet i skolefritidsordningen (SFO). SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna, og gi barna omsorg og tilsyn. Dette følger av opplæringsloven § 13-7.

Rammeplanen har status som forskrift med hjemmel i opplæringsloven § 13-7 og gjelder for skolefritidsordninger som er omfattet av denne bestemmelsen. Kommunen eller den kommunen bruker til å oppfylle sin plikt etter opplæringsloven § 13-7 (heretter omtalt som eier), har ansvaret for at SFO drives i samsvar med gjeldende regelverk, jf. kommuneloven § 23. Rammeplanen gir rom for lokale variasjoner, satsinger og planer. For å sikre et helhetlig perspektiv på barnas oppvekst og utvikling bør SFO og skole samarbeide tett. Når SFO er knyttet til skoler, skal rektor til vanlig være virksomhetens leder, jf. opplæringsloven § 13-7. Rektor kan delegere oppgaver til en som får ansvar for den daglige driften av SFO.

Opplæringslovens kapittel 9 A om *elevenes skolemiljø* gjelder også for SFO, bortsett fra de unntakene som følger av § 9 A-1. Kapittel 9 A omfatter retten til et trygt og godt fysisk og psykososialt miljø i SFO og plasserer ansvaret for barnas trygghet hos de voksne. Personalet i SFO er også omfattet av meldeplikten til barnevernet, jf. barnevernloven § 6-4.

Rammeplanen presiserer og utdyper verdigrunnlaget for SFO. Verdigrunnlaget for SFO bygger på grunnleggende verdier som også gjelder for barnehage og grunnopplæring. Norge har sluttet seg til internasjonale konvensjoner, slik som FNs konvensjon om barnets rettigheter og ILO-konvensjon om urfolk og stammefolk i selvstendige stater. Verdigrunnlaget i rammeplanen bygger i tillegg på disse.

Rammeplan for SFO består av seks kapitler: 1. Om rammeplan for skolefritidsordningen, 2. Skolefritidsordningens verdigrunnlag, 3. Innholdet i skolefritidsordningen, 4. En inkluderende skolefritidsordning, 5. Samarbeid i skolefritidsordningen og 6. Kvalitetsutvikling.

4. 2. SKOLEFRITIDSORDNINGENS VERDIGRUNNLAG

SFO skal bygge sin praksis på grunnleggende verdier som er felles i formålsparagrafene til barnehagen og opplæringen. Betydningen av verdigrunnlaget for SFO er utdypet under.

Verdigrunnlaget skal formidles og praktiseres i alle deler av arbeidet i SFO, og prege innholdet og arbeidsmåtene.

4.1. 2.1. BARNDOMMENS EGENVERDI

Barndommen har sin egenverdi, og SFO skal, i samarbeid og forståelse med hjemmet, ivareta barnas behov for omsorg og tilsyn, samtidig som det gis rik mulighet for meningsfull fritid og lek. SFO skal bidra til trivsel og glede i selvvalgt lek og tilrettelagte aktiviteter, og gi rom for rekreasjon og hvile. Barnets beste skal alltid være et grunnleggende hensyn. Barn har rett til å uttale seg om forhold som berører dem, og barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med alder og modenhet. SFO skal bidra til barnas mestring og opplevelse av egenverd.

4.2. 2.2. TRYGGHET, OMSORG OG TRIVSEL

SFO skal ivareta og møte barns behov for omsorg, trygghet, trivsel, tilhørighet og anerkjennelse. Omsorg er en forutsetning for barns trygghet og trivsel, og for utvikling av empati. I SFO skal det enkelte barn bli sett, få støtte til å utvikle empati og vise omsorg for andre. Barn skal både få omsorg og gis muligheter for å gi omsorg.

SFO skal fremme barnas fysiske og psykiske helse, og bidra til at de opplever glede og mestring. SFO skal støtte utviklingen av trygge og gode relasjoner barna imellom, mellom barna og personalet og mellom personalet og barnas foreldre. SFO skal fremme inkludering, og bidra til at alle barn har mulighet til å utvikle vennskap. Barna skal få støtte til å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barna skal ha mulighet for både aktivitet og hvile i løpet av tiden de tilbringer i SFO.

4.3. 2.3. DEMOKRATI OG FELLESSKAP

SFO skal fremme demokrati, motarbeide alle former for diskriminering og bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og likeverd. SFO skal bidra til at barn møter og ser verdien av et likestilt samfunn der alle har mulighet til å bli sett og hørt.

Barna skal oppmuntres til deltakelse i fellesskapet. Barna skal få støtte til å inkludere andres perspektiv, håndtere meningsbrytninger og respektere uenighet og finne felles løsninger. Å delta i fellesskap handler både om at barna får øve på å tilpasse seg andre, men også sette egne grenser og uttrykke egne behov.

Barn har rett til medvirkning tilpasset deres alder og forutsetninger, inkludert i arbeidet for et trygt og godt fysisk og psykososialt miljø jf. opplæringsloven kapittel 9 A.

4.4. 2.4. SKAPERGLEDE, ENGASJEMENT OG UTFORSKERTRANG

Ved å ta utgangspunkt i barnas skaperglede, engasjement og utforskertrang skal SFO gi en god ramme for helhetlig utvikling og læring. Læring i SFO foregår først og fremst gjennom lek, selvvalgte aktiviteter og samhandling med andre barn og med SFOs personale. SFO skal anerkjenne at lek er en typisk væremåte blant barn, og at leken har en egenverdi. SFO skal prioritere tid og rom for lek.

SFO skal støtte barnas naturlige nysgjerrighet og lyst til å skape og være kreative, engasjerte og utforskende. Innholdet, arbeidsformene og det fysiske miljøet i SFO skal støtte opp under barnas lyst til å leke, skape, utforske og mestre.

4.5. 2.5. BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Bærekraftig utvikling omfatter sammenhengen mellom sosiale, økonomiske og miljømessige forhold. SFO skal støtte opp under verdier, holdninger og handlinger som fremmer et bærekraftig samfunn, og støtte barna i å utvikle naturglede og ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

SFO skal oppmuntre barn til å reflektere og handle etisk og miljøbevisst, vise solidaritet og ta veloverveide valg. Barn skal få forståelse for at den enkeltes handlinger har betydning for omgivelsene og fellesskapet.

4.6. 2.6. MANGFOLD OG INKLUDERING

Respekt for ulikhet og anerkjennelse av mangfold skal legges til grunn for arbeidet i SFO. Å anerkjenne barnas ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer kan bidra til at de, i felleskap med andre, får utvikle et positivt forhold til seg selv og til egen og andres kultur og erfaringsbakgrunn. Samiske barn i SFO skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk og sin kultur.

SFO skal innrettes slik at alle barn får gode utviklingsvilkår, uavhengig av barnas forutsetninger og behov for tilrettelegging, og bidra til at alle barn er en del av et inkluderende fellesskap.

5. 3. INNHOLDET I SKOLEFRITIDSORDNINGEN

SFO skal legge til rette for lek, kultur og fritidsaktiviteter som er tilpasset barn i ulik alder og med forskjellig funksjonsnivå. SFO skal legge til rette for et innhold og å benytte arbeidsmåter som sikrer god samhandling i barnegruppene, mellom enkeltbarn og mellom voksne og barn. Barna skal ha gode vilkår for å medvirke i SFO.

SFO skal ha et helsefremmende innhold. Dette krever også et areal som både passer barnegruppens alder og forutsetninger. SFO skal bidra til barnas psykiske helse gjennom å støtte barnas opplevelser av livsglede, mestring og egenverd, og deres utvikling av et positivt selvilde og en trygg identitet. Innholdet i SFO skal støtte opp under at alle barn har mulighet til å utvikle vennskap.

Digitale ressurser kan stimulere barn til utforskende, kreativ og skapende samhandling. Når digitale ressurser brukes i SFO, må det skje på en hensiktsmessig og forsvarlig måte. Det er

SFOs ansvar å ivareta barnas sikkerhet og trygghet på nett, og at regler for personvern følges ved bruk av digitale ressurser.

Aktivitetene i SFO skal tilpasses den enkelte barnegruppe. SFO skal ivareta barnas fritidsinteresser og introdusere nye aktiviteter. I tillegg til aktiviteter tilrettelagt av SFO kan SFO samarbeide med kulturskoler, lokale lag, foreninger og organisasjoner ved gjennomføring og organisering av innholdet og aktivitetene. I planleggingen av innholdet skal SFO være bevisst hvordan ulike aktiviteter også kan virke ekskluderende på enkeltbarn eller grupper, for eksempel på grunn av økonomi, særskilte behov og språklig eller kulturell bakgrunn. SFO skal vurdere hvordan aktivitetene kan tilpasses for å virke mest mulig inkluderende.

SFO kan tilby tilrettelagte aktiviteter som støtter opp under skolens innhold. Tilnærmingen i SFO skal imidlertid være en annen enn i skolen, slik at det legges særlig vekt på selvvalgt lek og annen barnestyrt aktivitet.

5.1. 3.1. LEK

Leken skal ha stor plass i SFO, og barna skal hver dag ha tid og rom til lek. Alle barn skal få mulighet for aktiv deltakelse i leken og å oppleve mestring. SFO skal tilrettelegge for, og støtte opp om, at leken kan stimulere til vennskap, relasjonsbygging, språkutvikling, undring og kreativitet. SFO skal legge til rette for lek som engasjerer og inspirerer barna i aktivitet og til aktivitet, og som kan bidra til allsidig utvikling og læring. Aktiviteten i SFO skal ha et tydelig barneperspektiv. SFO bør legge til rette for at personalet jevnlig kan diskutere og reflektere over hva lek innebærer og hvordan man som ansvarlig tilrettelegger opptrer i møte med lekende barn.

SFO skal legge til rette for, og inspirere til, et godt lekemiljø for alle barn. SFO har et spesielt ansvar for at barn med særskilte behov blir inkludert i lek og tilrettelagt aktivitet.

5.2. 3.2. KULTUR

Kultur skal ha en viktig plass i SFO. SFO skal legge til rette for at barna får delta i forskjellige kunstneriske og kulturelle aktiviteter. Gjennom kulturaktiviteter skal SFO gi støtte til at barna får skape sine egne uttrykk og får kjennskap til ulike måter å uttrykke seg på, slik at mangfoldet i barnegruppa blir representert.

5.3. 3.3. FRITIDSAKTIVITETER

SFO skal ha et variert tilbud av fritidsaktiviteter som er tilpasset interessene og forutsetningene i barnegruppen. Aktivitetene kan tilpasses tilbudet i lokalmiljøet. SFO skal sikre at tilbudet inkluderer aktiviteter med forskjellig grad av kroppslig bevegelse og bør legge til rette for aktiviteter både utendørs og innendørs. I tilrettelegging og organisering av fritidsaktiviteter skal lek og medvirkning tillegges stor vekt.

5.4. 3.4. FYSISK AKTIVITET OG BEVEGELSESGLEDE

SFO skal være en arena for daglig fysisk aktivitet som bør fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. SFO skal legge til rette for at alle barn får delta i variert bevegelseslek og fysisk aktivitet, og bidra til aktivitetslyst. SFO bør legge vekt på aktivitetsformer som innebærer bevegelsesglede, og som oppstår i lek sammen med andre barn. Fysisk aktivitet kan også ivaretas gjennom organiserte aktiviteter. Det fysiske miljøet og utstyret skal være utformet og

tilrettelagt med tanke på barnas alder, funksjonsnivå og interesser, slik at det fremmer fysisk aktiv lek.

Barna bør være utendørs en del av tiden de er i SFO hver dag. SFO bør vurdere hvordan nærliggende områder i lokalmiljøet, for eksempel skogholt, andre naturområder eller aktivitetsanlegg kan brukes for lek, utforskning og fysisk aktivitet.

5.5. 3.5. MAT OG MÅLTIDSGLEDE

SFO skal legge til rette for daglige måltider som gir barna grunnlag for å utvikle matglede, fellesskapsfølelse og gode helsevaner. Barn skal få tilstrekkelig tid og ro til å spise i løpet av tiden de tilbringer på SFO. Måltidet kan være medbrakt matpakke eller mat servert av SFO. Mat som blir servert på SFO, bør være basert på et helsefremmende kosthold og bærekraftige matvaner og forbruk og bygge på Helsedirektoratets kostråd. SFO skal kjenne til nasjonale føringer for måltider. SFO bør samarbeide med foreldrene om å ivareta eventuelle kosthensyn hos enkeltbarn.

Måltidet er en daglig, hverdagsnær arena, som handler om mer enn maten som spises. SFO bør legge til rette for matglede, gode samtaler, deltakelse og opplevelse av fellesskap hos barna. Personalet bør delta aktivt i måltidet. SFO skal ha gode rutiner for hygiene og avfallshåndtering og bør formidle disse til barna.

Å lage mat sammen på SFO kan gi barna erfaring med hvordan de selv kan lage enkle og sunne måltider, og hvordan de sammen med andre kan skape trivelige rammer rundt måltidet.

6. 4. EN INKLUDERENDE SKOLEFRITIDSORDNING

SFO skal aktivt bidra til å danne fellesskap der alle barn kan delta og få en opplevelse av å høre til. SFO skal bidra til at barn opplever likeverd, sosial tilhørighet og sosialt fellesskap med andre barn og personalet. Dette forutsetter respekt for forskjellighet og anerkjennelse av mangfold. Fellesskap kan oppleves i større eller mindre grupper, og i lek og tilrettelagte aktiviteter. Personalet skal observere barnas lek og aktiviteter, vurdere om alle barn gis muligheter for deltagelse og med utgangspunkt i barnas interesser legge til rette for at alle barn kan delta.

Det skal være en variasjon i tilbudet som tar hensyn til barnegruppen og barnas alder, utvikling og interesser. Barn med behov for særskilt tilrettelegging skal ha et tilbud som legger til rette for at også de kan være inkludert og delta likeverdig i lek, kultur og fritidsaktiviteter. De skal oppleve et like trygt og godt skolemiljø som alle andre barn. SFO skal arbeide aktivt for å fremme universell utforming, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 19, for å bidra til barnas inkludering og tilhørighet til fellesskapet.

SFO skal ivareta, anerkjenne og synliggjøre mangfold og legge til rette for at ulike språk og kulturer kan inkluderes i lek og aktivitet. I utformingen av lekemiljøet ute og inne skal SFO ta hensyn til mangfoldet i barnegruppa.

Gjennom å gi barn muligheter for deltakelse i lek, kultur og fritidsaktiviteter sammen med andre barn kan skolefritidsordningen bidra til å utjevne sosiale forskjeller. SFO skal aktivt informere om de moderasjonsordningene som gjelder for SFO, for å bidra til at familieøkonomi ikke hinder barn fra å delta på den viktige felleskapsarenaen SFO er.

7. 5. SAMARBEID I SKOLEFRITIDSORDNINGEN

Hensynet til barns beste skal ligge til grunn når SFO samarbeider med foreldre, skole, barnehage og andre offentlige instanser.

Barnas foreldre er sentrale samarbeidspartnere i arbeidet med å ivareta barnets beste. SFO skal legge til rette for god dialog mellom foreldre og personalet. SFO skal gi foreldrene informasjon om tilbudet, avklare gjensidige forventninger og legge til rette for at foreldre kan bidra i arbeidet med å videreutvikle kvaliteten. Eier er ansvarlig for at foreldre får informasjon om hva som kan forventes av skolefritidstilbudet og hvilke arenaer for samarbeid som finnes.

SFO er i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon. SFO skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og skal ha kjennskap til hvordan dette kan oppdages og forebygges. Eier skal bidra til at SFO blir inkludert i samarbeid med relevante institusjoner, som barnehager, skolen, skolehelsetjenesten, den pedagogisk-psykologiske tjenesten og barnevernet, og sørge for at personalet kjenner til meldeplikten til barnevernet.

SFO skal samarbeide med skolen, hjemmet og aktuelle hjelpetjenester når det er nødvendig for å ivareta barn med særskilte behov. Når det er nødvendig for å ivareta barnets behov for et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset hjelpetilbud, skal SFO delta i arbeidet med individuell plan for barn med behov for koordinerte tjenester. For barn med særskilte behov som har plass på SFO på 7. trinn, bør SFO også være inkludert i samarbeidet om overgangen mellom barneskole og ungdomsskole.

SFO skal samarbeide med hjemmet og skolen for å legge til rette for at de daglige overgangene mellom de ulike arenaene blir gode. SFO bør samarbeide med skolen for å skape en best mulig helhet i hverdagen for barna.

7.1. 5.1. OVERGANG FRA BARNEHAGE TIL SKOLE OG SFO

SFO skal samarbeide med barnehagen og skolen om barna sin overgang fra barnehage til skole og SFO, jf. opplæringsloven § 13-5 og barnehageloven § 2a. Det er skoleeier som har hovedansvaret for samarbeidet.

SFO skal bidra til å skape en god og trygg overgang fra barnehage til skole og SFO. Barn bør få mulighet til å bli kjent med det fysiske miljøet og personalet i SFO før skolestart. Særlig for barn på 1. trinn som starter i SFO før sin første skoledag, spiller SFO en viktig rolle i oppstartsfasen. SFO skal støtte barna den første tiden, for å bidra til at barna opplever trygghet og tilhørighet.

8. 6. KVALITETSUTVIKLING

Eier og alle som arbeider i SFO, skal sammen bidra til å oppfylle målene i rammeplanen med utgangspunkt i sine erfaringer og sin kompetanse. Eier skal legge til rette for at SFO har muligheter til å planlegge og evaluere virksomheten, drive kompetanseheving og reflektere over innhold og arbeidsmåter. Et godt samarbeid mellom SFOs eier og leder er en forutsetning for forsvarlig innholdsmessig og administrativ ledelse. Lederen har en viktig rolle i å veilede og legge til rette for at personalet utvikler en felles forståelse for oppdraget som er gitt i rammeplanen.

SFO skal være et fellesskap og en lærende organisasjon, som jevnlig vurderer og videreutvikler sin praksis. SFO skal legge til rette for at hele personalet reflekterer over faglige og etiske spørsmål i tilknytning til rammeplanens verdier og innhold, og hvordan de kan være gode rollemodeller for barna. SFO må jobbe ut fra at barn er ulike, og at barnets beste har avgjørende betydning for innholdet og arbeidsmåtene. I arbeidet med å utvikle kvaliteten i innholdet og

arbeidsmåtene skal SFO lytte og ta hensyn til det barna selv formidler om sin opplevelse av fellesskapet i SFO. Et godt og tillitsfullt samarbeid mellom SFO og hjemmet er grunnleggende for kvaliteten, og SFO skal legge til rette for at foreldrene kan bidra i kvalitetsutviklingsarbeidet.

Alle barn i SFO har rett til et trygt og godt miljø som fremmer helse, trivsel og læring, jf. opplæringsloven 9A-2. SFO skal arbeide kontinuerlig og systematisk for å fremme barnas helse, trygghet og miljø etter 9A-3, og følge opp aktivitetsplikten etter 9A-4.

En viktig del av arbeidet med kvalitetsutvikling er at personalet, med bakgrunn i sine erfaringer fra det daglige arbeidet i SFO, og gjennom observasjon av barns daglige lek og aktiviteter, kan reflektere og utvikle sin kompetanse og videreutvikle virksomhetens praksis.

8.1. 6.1. PLANARBEID

SFO skal planlegge innhold og arbeidsmåter, og arbeidet skal evalueres jevnlig. Planlegging gir personalet grunnlag for å reflektere og jobbe langsiktig og systematisk. Planleggingen skal ta utgangspunkt i lokale forhold og bidra til å realisere rammeplanen for SFO. Arbeidet skal være basert på inkludering og barns medvirkning. SFOs arbeid med å fremme barnas psykiske og fysiske helse kan inngå som et element i kommunens folkehelsearbeid, jf. folkehelsesloven kapittel 2.

Den enkelte SFO skal utarbeide en årsplan som er i tråd med virksomhetens vedtekter. Årsplanen skal bidra til å omsette rammeplanens verdigrunnlag i praksis og gi informasjon til foreldre og andre samarbeidspartnere. Årsplanen skal være et arbeidsredskap for personalet, og den skal dokumentere valg og begrunnelser for innhold og arbeidsmåter.

I samiske distrikt skal årsplanen ses i sammenheng med den samiske årstidskalenderen, og SFO skal vurdere hvordan innholdet og arbeidsmåtene kan knyttes til årets gang og endringene i naturen og til tradisjonell kunnskap og levesett.

? Spørsmål 1: I hvilken grad vil rammeplanen bidra til å gi et godt og likeverdig tilbud til barna i SFO?

Delvis enig

Hørings svar fra Norsk kulturskoleråd.

Kommunens mulighet til å se ulike tjenester i sammenheng er en vesentlig faktor for at barn og unge skal oppleve seg som del av fellesskapet. Dette kan tydeliggjøres om rammeplanen skal bidra til et godt og likeverdig tilbud.

Forslag til endret tekst:

KAP 1 Om rammeplan i skolefritidsordningen

“For å sikre et helhetlig perspektiv på barnas oppvekst og utvikling bør SFO, skole, **barnehage** og **kulturskole** samarbeide tett”.

Jfr. [I regjeringens strategi for Praktisk og estetisk innhold i barnehage, skole og lærerutdanning](#) Skaperglede engasjement og utforskertrang

Kommunens mulighet til å se ulike tjenester i sammenheng er en vesentlig faktor for at barn og unge skal oppleve seg som del av fellesskapet. Dette kan tydeliggjøres om rammeplanen skal bidra til et godt og likeverdig tilbud.

Forslag til endret tekst:

KAP 1 Om rammeplan i skolefritidsordningen

“For å sikre et helhetlig perspektiv på barnas oppvekst og utvikling bør SFO, skole, **barnehage** og **kulturskole** samarbeide tett”.

Jfr. [I regjeringens strategi for Praktisk og estetisk innhold i barnehage, skole og lærerutdanning](#) Skaper glede engasjement og utforskertrang

(s. 35 –36,38).

Rammeplan for kulturskolen

I kap 3.1.1. beskrives breddetilbudet i kulturskolen slik:

“Breddeprogrammet skal favne bredt. Det bør primært gjennomføres i samarbeid med grunnskole, videregående skole, SFO, barnehage og andre instanser som har barn og unge som målgruppe”.

De fleste kommunene i landet følger allerede anbefalingene i Rammeplan for kulturskolen.

Spørsmål 2: Formålet til SFO er å legge til rette for lek, kultur og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna. SFO skal også gi barn omsorg og tilsyn. Synes du utkastet til rammeplanen ivaretar formålet til SFO?

Delvis enig

Forslag til endring i setning kap 5, 3. avsnitt:

Eier skal bidra til at SFO blir inkludert i samarbeid med relevante institusjoner, som barnehager, skolen, **kulturskolen**, skolehelsetjenesten, den pedagogisk-psykologiske tjenesten og barnevernet, og sørge for at personalet kjenner til meldeplikten til barnevernet.

Spørsmål 3: Rammeplanen skal gi lokalt handlingsrom og rom for lokale variasjoner. Synes du at dette blir ivaretatt i utkastet til rammeplanen?

Delvis uenig

Vi mener at rammeplanutkastet ikke tilstrekkelig legger opp til denne helhetstenkingen innenfor kulturområdet. Handlingsrommet er til stede også for SFO når kommunen tenker helhet og sammenheng om sine tjenestetilbud, kanskje spesielt innenfor kulturområdet, og dette bør vises tydelig i planen i tråd med PE-strategien.

Spørsmål 4: Verdigrunnlaget i rammeplanen for SFO skal tydeliggjøre verdier som er felles for barnehage og skole og som også gjelder for SFO. I hvilken grad opplever du at verdiene i utkastet passer for SFO?

Delvis uenig

Forslag til innspill kap 2 Skolefritidsordningens verdigrunnlag:

Ikke bare vise til formålsparagrafene for skole og barnehage, men eksplisitt skrive hvilke verdier det er snakk om; tillit, respekt, danning, lærelyst og egenverdi. Spesielt ber vi om at **danning** tas inn som en viktig verdi siden dette er bredt anlagt i Kunnskapsløftet.

Spørsmål 5: Rammeplanen skal stille realistiske krav til innholdet i SFO. I hvilken grad opplever du at utkastet gjør dette?

Delvis uenig

Det savnes en fylldigere beskrivelse av kultur og fritidsaktiviteter:

[I Meld. St. 6 \(2019–2020\), Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO](#) gir kultur og fritidsaktiviteter stor plass, og regjeringen sier at kultur fortsatt skal ha stor plass i SFO og legger vekt på mulighetene som et samarbeid mellom SFO, kulturskole og frivillighet gir.

Dette omtales ikke i utkastet til rammeplanen, verken under kap. 3 om innhold eller under kap. 5 om samarbeid. Norsk kulturskoleråd vil anbefale at rammeplan for SFO omtaler mulighetene for et tettere samarbeid mellom kulturskole og SFO, jf. St meld 6 kap 8:

Dette kan være alt fra at kulturskolen tilbyr individuell musikkundervisning (foreldrebetalt) i SFO-tiden til at kulturskolen bidrar med sin kompetanse inn i gruppebaserte aktiviteter i SFO.

Se gode eksempler på dette her fra Nærøysund kommune:

Kulturtime organisert i alle kommunens SFOer.

<https://www.naroyssund.kommune.no/f/i6eb84e43-0570-4bf9-95b1-260fc6631e1e/nyhetsbrev-for-ansatte-13-september.pdf>

side 8-11

og fra Nesodden kommune:

<https://kunstkultursenteret.no/ressursbase/wow-en-modell-for-samarbeid-mellom-kulturskole-og-sfo/>

Spørsmål 6: Det er kommunen, eller den kommunen bruker til å oppfylle sin plikt etter opplæringsloven §13-7 (eier), som har ansvaret for at SFO drives etter regelverket. Når SFO er knyttet til skoler, skal rektor til vanlig være virksomhetens leder. Rektor kan delegere oppgaver til en som får ansvar for den daglige driften av SFO. I hvilken grad synes du at ansvarsforholdene i SFO kommer tydelig frem i rammeplanen?

Delvis uenig

Forslag:

Løft kommunenes helhetlige ansvar for å legge til rette for tverrsektorielt samarbeid for barn og unge. Videre må kulturskolen eksplisitt nevnes som en av de relevante institusjonene.

Spørsmål 7: I høringsutkastet er det krav om at SFO skal ha en årsplan. Årsplanen skal være et arbeidsredskap for personalet, og dokumentere SFOs valg og begrunnelser for innhold og arbeidsmåter. Bør det være et krav om å ha en årsplan?

Delvis enig

Ja, en årsplan vil være et godt utgangspunkt for det helhetlige samarbeidet på tvers av etater/instanser internt i kommunen og i samarbeid med eksterne aktører. Planen vil danne et godt utgangspunkt for:

«Eier er ansvarlig for at foreldre får informasjon om hva som kan forventes av skolefritidstilbudet og hvilke arenaer for samarbeid som finnes». (Kap 5).

En årsplan vil danne et viktig grunnlag for en vurdering.

Spørsmål 8: Alle barn skal få et godt SFO-tilbud. Omtaler rammeplanen inkludering av alle barn på en god måte?

Delvis enig

Ingen kommentar fra instansen

Spørsmål 9: Synes du det samiske innholdet er godt beskrevet i utkastet til rammeplanen?

Delvis uenig

Rettighetene til det samiske er beskrevet i kap 1 ved å trekke fram forpliktelsene i ILO-konvensjonen. Det er imidlertid et dilemma om det samiske innholdet skal uttrykkes implisitt eller eksplisitt. Det samiske innholdet kunne med fordel blitt gjort mer eksplisitt enn det som er tilfelle i denne planen, f.eks. under kapittelet om en inkluderende skolefritidsordning, ikke bare som del av verdien Mangfold og inkludering. Innholdsbeskrivelsen av kultur kunne med fordel omtalt samisk kultur.

Det bør vurderes å ta med andre minoriteter her.

Spørsmål 10: Hvilke tema i rammeplanen er det mest behov for støtte- og veiledningsmateriell til?

I tillegg til kompetansepakkene knyttet til spesifikke tema i planen bør det utvikles støtte- og veiledningsmateriell knyttet til refleksjon over personalets praksis, både individuelt og kollektivt, i lys av både verdigrunnlag og innholdselementer i den nye rammeplanen.

Kulturskolerådet mener at det i støttematerialet må legges vekt på profesjonelle læringsfellesskap på tvers av kommunale instanser, i tråd med PE-strategien s. 34 og 35, som en forutsetning for et godt kvalitativt tilrettelagt tilbud i SFO

Spørsmål 11: SFO har hatt samme navn siden plikten til å ha en skolefritidsordning ble innført i loven. Bør SFO få et nytt navn?

Hverken eller

Ingen kommentar fra instansen

Spørsmål 12: Har du andre kommentarer eller forslag til endringer i rammeplanen?

Vår generelle tilbakemelding på utkastet for rammeplan for SFO er at det i større grad burde gi åpninger for å tenke helhet og sammenheng, og særlig innenfor kulturområdet. Helhet og sammenheng er viktige begreper i den kommunale tjenesteytingen, og dette bør styrkes også i rammeplanen for SFO.

[I regjeringens strategi for Praktisk og estetisk innhold i barnehage, skole og lærerutdanning](#)[Skaper glede engasjement og utforskertrang](#), PE-strategien, er økt bruk av kulturskolens kompetanse sett som en viktig del av løsningen på å styrke den estetiske kompetanse og innholdet i både barnehage og grunnskole. SFO, som tett sammenvevd med grunnskolen, og eksplisitt nevnt i rammeplanutkastet som viktig i overgangen barnehage/skole, er en viktig arena der samarbeid mellom de kompetanser som finnes i kommunen kan foregå. Dette samarbeidet må synliggjøres bedre.

[I Meld. St. 6 \(2019–2020\), Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO](#), som legger grunnlaget for rammeplanutkastet for SFO, er samarbeid med kulturskolen løftet fram. Der henvises det også til den kommende stortingsmeldingen om «en styrket kulturskole for fremtiden» som er en del av [stortingsmelding om barne- og ungdomskultur](#). Begrunnelsen for at meldingen om en styrket kulturskole ble slått sammen med barne- og ungdomskulturmeldingen var nettopp at «det gir anledning til å se de ulike virkemidlene innenfor barne- og ungdomskulturfeltet i sammenheng for at de i enda større grad skal komme barn og unge til gode». (Stortingsmelding 6, 8.2.2).

Kap 3:

Når SFO-rammeplanutkastet har så knappe formuleringer under overskriften «kultur», og det ikke noe sted i planen ellers henvises til potensialet i et bredere samarbeid med kulturskolen til barnas beste, slik dette er gjort i både PE-strategien og Stortingsmelding 6, er vi redd for at dette lett kan forsvinne i den enkelte kommunes operasjonisering av planen.

Dersom regjeringens gode intensjoner om samarbeid for mer helhetlig tilbud innen estetiske områder for barn og unge, som vi ser i tidligere planer og strategier (i særdeleshet Stortingsmelding 6 og PE-strategien, men også sannsynligvis også i kommende planer som stortingsmelding om barne- og ungdomskultur) ikke videreføres inn i rammeplanen, mister den et viktig perspektiv.

Norsk kulturskoleråd anbefaler at tittel på kap. 3.2. «Kultur» erstattes med «Kunst- og kultur».

Kap. 6:

Dette kapittelet må også vektlegge eiers plikt til å se på helhet gjennom bruk og utnyttelse av eksisterende kompetanser i kulturskole, barnehage, grunnskole og SFO (Jfr. PE-strategien s. 38 som relaterer seg til regjeringens forventninger). Presisering av eiers plikt til å se kompetanse i sammenheng kan med fordel skrives inn som en del av avslutningen av planen, det ville gitt avslutningen en større tyngde.

Med vennlig hilsen

Hedda Birgitte Huse
Avdelingsdirektør

Stine Kolstad Jensen
Førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent